

Jette Bang

Af Frode Knudsen

Alle fotos: Jette Bang, © Arktisk Institut

Melvillebugten 1939.

»Jeg vil gennemfotografere Grønland«

Det var med denne ambition, at den 22-årige fotograf Jette Bang i 1936 kom til Grønland for første gang. Sammenlignet med andre, som indtil da havde fotograferet i Grønland var forskellighederne bemærkelsesværdige. Hun var ikke deltager i en ekspedition, med den ressourcemæssige opbakning det medførte. Hun var heller ikke ansat i en af Grønlandsstyrelsens mange forgreninger med udsigt til et fast flerårigt ophold og de forbindelser og den sikkerhed, det garanterede. Til gengæld var hun faglært

fotograf med en solid uddannelse i ryggen. Hun var alene og dermed fri og uafhængig. Og så var hun kvinde, et fortrin som hun selv beskrev således: *»Jeg*

Frode Knudsen, født 1931, seminare- og journalistuddannet, tidligere ved Danmarks og Grønlands Radio, er nu tilknyttet Arktisk Institut som arkivar. Teksten om fotografen Jette Bang er skrevet til Arktisk Instituts udstilling, som efter at have været vist på Nationalmuseet i København fra 24. april til 20. juni kan ses i Nuuk på Grønlands Nationalmuseum og Arkiv.

Jette Bang blandt venner. Øverst i Nuussuaq og nederst i Savissivik. Begge fotos fra 1939.

Signe Petersen på briksen, Kullorsuaq 1956.

lærte, at der består et særligt frimureri mellem kvinder tværs over alle ydre forskelligheder Det var en nyttig viden, den har senere bragt mig ind i fremmede huse og telte, hvor jeg har ønsket adgang.» Selv anså hun sig begunstiget af den moderne fotografiske teknik fremfor sine forgængere og deres kamp med vådplader, stativer og tunge apparater.

Og endvidere af det faste holdepunkt hun havde i sit lærested i København, Jonals Co, som fremkaldte og kopierede hendes film med forståelse og sympati for hendes ønsker og behov.

Dokumentarist eller reporter

Indenfor informationsfotografien skel-

Sælflænsning i Nuussuaq 1939.

ner man mellem *dokumentarfotografi* – hvor fotografens holdning og engagement, sympatier og antipatier har hovedvægt – og *billedjournalistik* – hvor fotografen ser det som sin opgave »at vise livet, at vise verden, at være øjenvidne ...« Grænsen mellem de to kategorier er flydende, men umiddelbart vil

man nok henregne Jette Bang, med baggrund i den udtalte hensigt »at gennemfotografere Grønland«, til billedjournalistikken. Gransker man imidlertid hendes arbejder og deres indhold nøjere, kan der melde sig en tvivl. Er det således ikke i betydelig grad udtryk for en holdning og et engagement, når Jette Bang i

Kamikkerne lappes, Upernavik.

1930'erne skildrer den danske koloni Grønland som grønlændernes land og i sine billeder nedtoner dansk virksomhed og tilstedeværelse til det absolut minimale? Således anskuet fremstår Jette Bang på engang som en diskret, men renlivet dokumentarist, der mere end et årti før kolonivældets formelle ophør i

sine billeder giver grønlænderne deres land tilbage.

I omtaler af Jette Bang kan man ofte se hende karakteriseret som »forsker og etnograf«. Ved at bruge sådanne glansfulde betegnelser forklarer man selvfølgelig, hvorfor hun næsten udelukkende interesserer sig for det grønlandske Grøn-

land. Det var kun forventeligt af en etnograf med grønlænderne som forskningsområde. Men konfronteret med hendes billeder synes denne opfattelse dog overalt at blive modsagt. Hendes motiver er ikke valgt efter deres etnografiske indhold, og de er intetsteds arrangerede med etnografisk anskuelighed for øje. Naturligvis måtte hun som fotograf i en vis forstand »studere« grønlænderne, men hendes drivkraft var kærlighed og forståelse. Hendes kamera var ikke et mikroskop.

Er fotografi kunst?

Jette Bang mente nej. Og da hun i et interview fik spørgsmålet stillet, udtalte hun sig om sit syn på fotografien i nøgterne og uprædte vendinger: *»Man kan ikke holde ud at blive ved med at se på et fotografi. På et maleri kan man selv digte videre hver dag, men et fotografi trætter en på mindre end en måned. Selv mit bedste billede – fra Grønland – måtte jeg tage ned igen.«* Det er jo rene ord for pengene, og der er ingen grund til at tro, at de var udtryk for falsk beskedenhed. Men en ting er hvordan Jette Bang opfattede sig selv og det hun kaldte *»simpelthen mit arbejde«*. Noget andet er hvordan hendes billeder virker på andre og på et nutidigt publikum. Deres dokumentariske indhold og budskab er historisk, og som sådant interessant for de interesserede. Som udtryk for en stor kærlighed og en personlig sandhed bliver Jette Bangs fotografier levende og universelle. Kunst eller ikke kunst.

Piger med kvas, Nuussuaq.

Jette Bang 1914-1964

Student 1932
 Filosofikum 1933
 Udlært fotograf 1936
 Vestgrønland 1936
 Østgrønland 1937
 Vestgrønland 1938-39
 Vestgrønland 1945
 Vestgrønland 1956
 Deltog i P. V. Globs ekspedition til Bahrein 1959
 Østgrønland og Thule 1961-62

Bibliografi

Grønland 1940
 30.000 km med Sneglefart 1941
 Bogen om Firlingerne 1944
 Grønlænderbørn 1944
 Grønland igen 1961

Filmografi

Den yderste ø 1937
 Inuit 1940
 Ad lange Veje 1952
 Et nyt Grønland 1954
 Beduiner 1962
 Trommedans i Thule 1964
 Forår i Sermiligaq 1964